

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cursus Theologico-Moralis

Ad usum Tyronum elucubratus, Et in Quotidianis Prælectionibus
Quoad ea, quæ Moralis Theologia disputat De Sacramentis, & Censuris

Viva, Domenico

Patavii, 1723

Art. IV. De forma Sacramenti Eucharistici.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40650

cum communis sententia doceat esse peccatum consecrare hostiam extra aram, etiamsi sit super corporale, sequitur, quod non remaneant consecrata particulae, si pyxis ista sit super Corporale, & extra aram: Quia tamen res est dubia, ista particulae vel sunt consecrandae in alia missa sub conditione, vel sumi debent a Sacerdote post summptionem Calicis.

XI. Quæritur septimo, quid requiratur ad licitam materiae consecrationem?

Respondeo, requiri, ut non sit major quantitas, quæ possit tempore opportuno consumi, & ut juxta Missalis Rubricas consecretur. Quare debet Sacerdos pyxidem aperire, dum consecrat: Pyxis debet esse in ara, dum consecratur: & si parvæ hostiæ pro communione populi afferantur post factam oblationem, (additque Aversa ante inceptam præfationem) potest illas licite consecrare, suppleta mentaliter oblatione, ex Dian. part. 2. tract. 14. resol. 11. Præterea consecrare debet juxta consuetudinem hostiam grandiolem; hac tamen deficiente, potest in missa privata consecrare particulam, ut notat Tamb. ex Dian. part. 5. tract. 15. resol. 96., dummodo scandalum, & offensio populi declinetur; quod fiet monendo illum de carentia hostiæ grandioris; etenim consuetudo sumendi hostiam grandiolem non obligat ad abstinendum a Sacrificio, quando solum particulae haberi possunt.

ARTICULUS IV.

De Forma Sacramenti Eucharistici.

I. *Quanam sint verba essentialia pro consecratione panis.*

II. *Recitative simul, & enunciative ea verba proferuntur.*

III. *Dubitant Doctores; an satis sint*

ad validam consecrationem Calicis illa dumtaxat verba, Hic est Calix Sanguinis mei?

IV. *Quandonam forma consecrationis variatur substantialiter?*

V. *Ex veritate verborum fit, quod per consecrationem habeatur Transubstantiatio.*

VI. *Quomodo se habeat Christus Dominus relate ad accidentia Eucharistica?*

VII. *Christus vi verborum non adducitur, sed producitur sub speciebus.*

VIII. *Quamdiu Christus in stomacho soleat perseverare.*

IX. *Quid veniat sub speciebus vi verborum; quid per concomitantiam?*

X. *Num Personalitas Patris, & Spiritus Sancti veniant per concomitantiam saltem mediate?*

I. **Q**uæritur primo, quanam sit forma consecratoria panis?

Respondeo, esse verba illa, *Hoc est Corpus meum*: quibus verbis ex Florent. Christus Dominus consecravit; & apte significatur transubstantiatio, quæ efficitur: Sensus quippe illorum est, quod ea res, seu ea substantia, quæ in fine propositionis continetur sub his accidentibus sit corpus meum, hoc est Christi, in cujus nomine ea verba proferuntur ab ejus Ministro. Illa verba, *quod pro vobis tradetur*, quæ adduntur in Evangelio, non sunt de essentia Sacramenti, ut falso Græci putant; aliter Ecclesia Latina invalide consecraret; & Mattheus, ac Marcus illa non referunt: Neque est de essentia particula illa *Enim*. Imo ex Suar., Con., Fill., Henr. apud Dian. part. 2. tract. 77. resol. 14. contra Fernand., & Nugn., omittens illam sine contemptu non peccat graviter.

II. Quæritur secundo, Utrum forma hæc proferenda sit recitative, & materialiter, hoc est narrando ut floriam,

storiâ, an vëro significative, seu enunciative, & formaliter, hoc est volendo affirmare, quod per verba significatur?

Respondeo, Salmeronem contendere, quod verba proferri debeant recitative, in quo sensu habetur in Psalmo: *Dixit insipiens in corde suo, non est Deus*: Vasq., quod enunciative; Suar. vëro cum Lug., & Trull., quos sequor, quod utroque modo: proferuntur enim recitative, quia Sacerdos refert, & recitat, quæ Christus fecit, dum dixit, *Accipite, & comedite*, &c. Proferuntur etiam significative, & formaliter, quia intendit Sacerdos efficere, quod per verba significatur, enunciando illud esse corpus Christi; nam ex Florent. Sacerdos in persona Christi loquens hoc conficit Sacramentum.

Oppones, falsum esse nunc, quod sanguis Christi sit effundendus: ergo solum recitative proferuntur hæc verba.

Respondeo, graves Theologos putare, quod Christus Dominus loquutus tunc fuerit non de effusione cruenta in ara Crucis, sed de incruenta, quæ tunc fiebat, & fit quotidie in Sacrificio incruento, & ideo in textu græco dicitur, *Qui effunditur*: Secundo respondeo, formam essentialem proferri enunciative: illa vero verba, quæ sequuntur, tantum recitative.

III. Quæritur tertio, Quænam sit forma consecratoria vini?

Respondeo, esse illa verba, *Hic est calix* &c., usque ad illa, *Hæc quotiescumque*, &c. Dubium tamen est apud Doctores, an sicut non est de essentia ly *Enim*, ita etiam non sint de essentia illa, *Novi, & Æterni Testamenti*, & quæ sequuntur. D. Th. quæst. 78. art. 3., & Thomistæ cum Tolet., Sylv. apud Bonac. putant, omnia isthac esse essentialia; quia omnia conficiunt unicam integram propositionem significantem Christi pas-

sionem, quæ in hoc Sacramento debet exprimi; nomine enim Calicis significatur in Scripturis passio Christi Domini, qui Jo: 18. dixit: *Calicem, quem dedit mihi Pater, non vis, ut bibam illum?* Et per ly *Novi, & Æterni Testamenti* significatur, quod sanguis Christi sit confirmatio Testamenti, seu promissionis de danda nobis vita æterna per merita suæ Passionis; aut quod hoc Sacramentum sit quoddam novum Testamentum, quod continetur ultima voluntas Christi desinantis nos ad æternam hæreditatem. Idcirco autem hoc Testamentum dicitur Novum, quia in aliis Testamentis hæreditas non confertur, nisi post mortem testatoris, dicente Apostolo ad Heb. 9. *Ubi testamentum est, mors necesse est intercedat Testatoris*: In hoc autem Christi testamento Christus vivit in æternum. Est pariter Novum, quia in aliis testamentis pro hæritate conferuntur bona dumtaxat Testatoris; in hoc autem & bona Testatoris nobis conferuntur, & ipsemet Christus Testator; unde dicitur in Psalmis: *Dominus pars hæreditatis meæ; Et pars meæ Deus in æternum*. Communiter tamen cum Suar. disp. 60. sect. 1., docent, solum esse essentialia, seu de necessitate Sacramenti illa verba, *Hic est calix Sanguinis mei*, reliqua esse de necessitate præcepti; unde fit, ut prolatis illis primis verbis, juxta hanc sententiam, Sacramentum sit adæquate confectum. Ratio doctrinæ est, quia in Sacramentis verba significant, quod efficiunt; sed sola illa verba significant conversionem; ergo sola illa conversionem vini in Sanguinem efficiunt. Præterea singuli Evangelistæ omittunt aliqua ex verbis sequentibus; & illa verba, *Mysterium fidei*, in nullo Evangelista reperiuntur. Præterea Græci etiam omittunt illa verba, *Æterni, & Mysterium fidei*: ergo non sunt de essentia formæ.

Di-

Divum autem Thomam interpretatur Trull., quod velit posteriora verba esse de necessitate præcepti, & essentialia solum ad hoc, ut integre historia, & verba Christi referantur. Quia tamen de hoc dubitatur apud Doctores, ideo bene monent Soto, Filliuc., Bonac., Sacerdotem non debere habere intentionem consecrandi primis illis verbis dumtaxat, quæ nos putamus esse essentialia, neque omnibus, quæ dicuntur essentialia a Thomistis, sed illis, quæ Christus instituit, & juxta intentionem Ecclesiæ. Graviter tamen peccaret, qui illa postrema verba omitteret, quia exponeret Sacramentum periculo frustrationis.

Oppones: In baptismo sunt essentialia verba illa, *In nomine Patris*, &c. licet sola illa, *Ego te baptizo*, significant, quod efficiunt: ergo in Eucharistia erunt essentialia etiam illa, *Novi, & Æterni Testamenti*, licet sola illa, *Hic est calix Sanguinis mei*, significant, quod efficiunt.

Respondeo, etiam illa verba, *In nomine Patris*, &c. in baptismo significare, quod efficiunt, videlicet in virtute trium Personarum id effici. Adde ex Evangelio inferri, quod in Baptismo ea verba essentialiter requirantur; non tamen quod requirantur hæc alia verba in Eucharistia essentialiter; cum non ab omnibus Evangelistis ea referantur: ergo probabilius ea non sunt essentialia.

IV. Quaritur quarto, quænam variatio formæ consecratoris obstat validitati consecrationis?

Respondeo, solam variationem substantialem, qua destruitur significatio verborum, non vero accidentalem: Unde sequitur primo ex Trull., validam esse consecrationem, si dicatur, *Hic cibus est corpus meum*: vel *Hæc res est corpus meum*: vel *Istud est corpus meum*: vel *Hic est corpus meum*, sumpto *ly hic* ut pronomine, non adverbialiter.

Sequitur secundo, validam esse consecrationem, etiam si dicatur, *Hoc est caro mea*, ut docent Con., Henriq., Granad., & alii contra Mercor. apud Dian. part. 5. tract. 14. resol. 76.; etenim etiam in Scriptura Caro sumitur pro toto homine, cum dicitur, *Verbum caro factum est*: Valida etiam est consecratio Sanguinis, si dicatur, *Hic est Calis*, &c., cum non mutet substantialem sensum verborum; nam secundum intentionem proferentis, & communem modum percipiendi idem significat Calis, & Calix; sicut ex D. Th. quæst. 60. art. 3. ad 3. validus est baptisus, si dicatur, *In nomine Patria, Filia*, &c. ut habetur in cap. *Retulerunt de Consecratione*. Imo ex Dian. part. 2. tract. 17. resol. 14. peccaret solum venialiter ob parvitatem materiæ, qui secluso scandalo, & contemptu diceret, Calis.

Sequitur tertio, invalide consecrari hac forma, *Hoc corpus est meum*, vel *Meum est hoc corpus*, ut docet Fagund. apud Dian. part. 5. tract. 14. resol. 78. quia pronomen *Meum* sumeretur possessive, & sensus esset, *Hoc corpus ad me pertinet*, unde non exprimeret conversionem. Hinc etiam invalide consecrat, qui dicit, *Ecce corpus meum*, vel *Hoc corpus meum*, omisso *ly est*, vel *Illud est corpus meum*, vel *Hoc corpus Christi est corpus Christi*; cum non significet conversionem in actu exercito: Vel si dicatur, *Hoc sit corpus meum*, vel *Hoc sit corpus Christi*, vel *Conscio corpus Christi*; Vel si dicatur, *Hic panis est corpus meum*, quia *ly hoc* debet significare, quod est contentum sub speciebus in fine propositionis; aliter falso dicitur, quod panis sit corpus Christi; Veritatem enim suam propositio illa non habet in principio prolationis, sed in fine: Et ratio est, quia veritas, & falsitas non possunt competere nisi integræ propositioni.

Se-

Sequitur quarto, invalide consecrari, si dicatur, *Hoc est corpus Christi*, quia verba non proferrentur in persona Christi, sicut proferenda sunt ex D. Th., Suar., Conink.

Sequitur quinto, probabiliter valide vinum consecrari, dicendo, *Hic est sanguis meus*, cum clarius videatur explicari id, quod dicitur per illa verba, *Hic est calix Sanguinis mei*: Valide etiam fit consecratio, si dicantur verba Lucae 22. *Hic est calix, novum testamentum in meo sanguine*, quam formam adhibitam fuisse in Hispaniis testantur Henricus; & Suar. disp. 60. sect. 2.

V. Quæritur quinto, quid efficiant verba consecratoria?

Respondeo, de fide esse, vi talium verborum fieri transubstantiationem, seu conversionem totius substantiæ panis in corpus, & vini in Sanguinem Christi Domini. Ita Trident. sess. 13. cap. 14. Et ratio est, quia id postulat veritas illorum verborum: Si enim substantia panis non desineret, nec fieret conversio; (sicut non fit conversio ligni in ignem, si non desinat forma ligni) Nec vere diceretur, quod hoc sit corpus Christi, sed solum, quod in eo loco, in quo est panis, esset corpus Christi, ut notat Suar. disp. 49. sect. 2.: Sicut si in crumena sit aurum, & argentum, non potest dici absolute, Hoc est aurum, sed hic, seu in hac crumena est aurum: Et quando in corpore obsessi est demon, potest solum dici, In hoc loco est demon: Tunc autem potest dici, Hic est demon, quando demon in eo corpore haberet aliquas operationes proprias, per quas posset demonstrari: & ideo quamvis ubi est sol, sit Deus, non potest dici, hic est Deus, demonstratio sole, sed solum dici potest, In eo loco est Deus.

VI. Ex quibus sequitur primo, quod accidentia panis, & vini remaneant

alligata corpori Christi, non secus ac prius erant alligata substantiæ panis: Aliter nec haberetur transubstantiatio; (sicut non haberetur conversio ligni in ignem, nisi eadem materia, quæ prius erat unita formæ ligni, esset deinde unita formæ ignis) Nec posset per ea demonstrari Corpus Christi, dicendo, Hoc est corpus. In eo tamen habetur diversitas, quod accidentia Eucharistica substantiam panis ante consecrationem informabant, & ab ea dependebant materialiter; Corpus autem Christi ab iis non informatur: Non enim dicitur Corpus Christi album ab albedine illius hostiæ; Nec dependent ea accidentia a Christi corpore materialiter, sed efficienter: Cæterum eodem modo agunt, & patiuntur, dum sunt unita Christi corpori, & ab eo efficienter conservantur, ac si materialiter sustentarentur a substantia panis: Et si corrumpantur, producitur a Deo nova materia, & forma substantialis proportionata, (verbi gratia, vermibus) non secus ac si panis in vermem converteretur: Et ideo dicuntur accidentia Sacramentalia nutrire: Ac proinde communiter apud Dian. part. 11. tract. 4. resol. 15. Doctores docent, quod frangerent jejunium, si in magna quantitate comederentur.

Sequitur secundo, simul cum quantitate, & qualitatibus panis dari in Sacramento quantitatem, & qualitates Corporis Christi; illas tamen dumtaxat a nobis sentiri; istas vero esse insensibiles, & per modum spiritus; sicut ibi est Corpus Christi; videlicet totum in tota, & totum in qualibet parte hostiæ.

Sequitur tertio, tamdiu Christum Dominum esse in Sacramento, quamdiu illa accidentia panis, & vini perseverant; & tamdiu hæc perseverare, quamdiu perseverare deberent, si essent cum substantia panis, & vini.

Un-

Unde etiam fit, Christum Dominum ad illarum motum moveri localiter, atque adeo per accidens; cum non sit in eo loco per se, sed ratione specierum.

Sequitur quarto, cum omni proprietate dici, quod Christus in Eucharistia attollatur, deponatur, manducetur, quia proprie movetur localiter ad motum accidentium: Contra vero, figurate tantum dicitur, quod videatur, tangatur, frangatur, quatenus, scilicet, accidentia illa videntur, tanguntur, franguntur; juxta illud, *Signi tantum fit fractura*.

Sequitur quinto, quod cum Christus Dominus sit in Sacramento per modum spiritus non alteretur ab agentibus naturalibus, verbi gratia, non calefiat ad presentiam ignis; neque exercent actiones sensuum exteriorum, aut interiorum: verbi gratia, non videt, non audit, &c., ut docent communius: Esto nonnulli putent, quod saltem miraculose possit videre, & audire. Et forte etiam naturaliter Christus D. in Eucharistia potest videre corpora approximata, ut fuit in Cursu Theologico quæst. 7. de Eucharistia propugnavi, inherendo doctrinæ Arriagæ, ac Nominalium.

VII. Disputant Theologi; Num Christus Dominus sit in Sacramento per adductionem, an per productionem? Alii volunt, quod per adductionem, sicut cum cibus convertitur in substantiam hominis, anima jam producta non reproducitur, sed adducitur ad materiam illam cibi. Verius existimo, quod per productionem, quia ad conversionem, sicut requiritur definitio termini a quo, videlicet, substantiæ panis, ita requiritur productio termini ad quem, videlicet, Corporis Christi. Quando autem Anima hominis per aggenerationem adducitur in materiam cibi, tunc non habetur vera conversio, sed transfor-

matio, quatenus materia cibi de una forma transit in aliam.

Confirmatur, quia D. Ambrosius hæc habet: *Ubi advenerit consecratio de pane fit Corpus Christi*: D. August. dicit, Carnem, & Sanguinem Christi creari. Paschal. dicit, In Eucharistia Christum efficere, & creare carnem suam: & Ecclesia canit in Hymno *Verbo carnem efficit*: ergo corpus Christi per consecrationem non adducitur, sed producitur.

VIII. Dubitatur tamen, quamdiu in stomacho perseverent species sacramentales, & consequenter ipse Christus?

Respondeo, Medicos præstantissimos docere, quod particula, ut plurimum stomacho alteretur, & corrumpatur in minuto, hoc est, in sexagesima parte horæ; etenim calor naturalis singulis horis duas uncias cibi solidi solet consumere, ut Marsilius de sanitate tuenda docet ex usu veterum, qui uno die quadraginta octo uncias cibi solidi solebant sumere. Illa autem particula non pertingit ad sexagesimam partem duarum unciarum: Consequenter Sacerdos ante semiquadrantem solet species consumere; quamvis aliquando per accidens etiam post semihoram aliquis species evomuerit. Ita Lugo de Eucharistia disp. 10. num. 59.

IX. Quæres sexto; Quænam ex vi verborum, & quænam per concomitantiam in hoc Sacramento contineantur?

Respondeo, ex Trident. ex vi verborum venire in hostiam solum Corpus, in calicem solum Sanguinem Christi Domini; reliqua vero per concomitantiam. De fide pariter est, quod totus Christus sit in hostia, & in calice; cum Christus Dominus dixerit *Ego sum panis vivus; Qui manducat me, vivet propter me*: ratione enim naturalis connexionis, qua de

facto Corpus Christi unitur cum sanguine, anima, & Divinitate; & Sanguis similiter unitur cum corpore, anima, & divinitate, fit, ut quamvis ex vi verborum veniat in hostia solum corpus, & in calice solus sanguis, tamen idem omnino Christus sit sub speciebus panis, & sub speciebus vini: Nam, ut notat Lugo disp. 8., eo ipso quod partes sunt unitæ, postulant ex naturali ratione unionis, ut quocumque fertur una, feratur & alia: Hæc enim est natura unionis, ponere aliquam inseparabilitatem inter unita: Præterquamquod ista concomitantia oritur etiam ex necessitate quadam morali; Etenim non videtur decorum, poni alicubi Christum Dominum, qui jam resurrexit, truncum, & mutilum, & corpus ejus sine sanguine, anima, & divinitate; debet quippe, ubicumque est, habere quicquid pertinet ad perfectionem suam, & ornatum; cum ubicumque sit idem, Magnus, & Excelsus. Quod expressit Trident. sess. 13. cap. 3. his verbis: *Statim post consecrationem verum Domini nostri corpus, verusque sanguis sub panis, & vini specie una cum ipso anima, & divinitate existunt; sed corpus quidem sub specie panis, & sanguis sub vini specie ex vi verborum: Ipsum autem corpus sub vini specie, & sanguis sub specie panis, animam sub utraque vi naturalis illius connexionis, & concomitantia, qua partes Christi Domini, qui jam ex mortuis resurrexit, non amplius moriturus, inter se copulantur; Divinitas vero propter illam ejus cum corpore, & anima hypostaticam unionem.* Hactenus Trident., Ubi nota illud, Poni corpus vi verborum, significare, quod vi verborum ponatur corpus, etiamsi esset separatum a quocumque alio; atque adeo quia in triduo mortis Corpus Christi Domini erat separatum ab ejus sanguine jam effuso, & anima, si quis Apo-

stolorum eo tempore consecrasset hostiam, in ea tantum poneretur corpus, videlicet, materia organizata (hoc est, cum suis accidentibus) una cum divinitate, a qua nunquam fuit separatum; non tamen Sanguis separatus, & anima; Et in calice solus sanguis cum divinitate veniret, non corpus, aut anima.

X. Dubitant tamen Scholastici, An sicut suo modo concomitanter veniunt in hoc Sacramento personalitas Patris, & Spiritus Sancti, utpote identificata cum divinitate, ut docent communius apud Dicastil. disput. 5. num. 62. contra Nugn., & Hugon. Cardinalem; ita etiam ipsa divinitas, & personalitas Filii veniant concomitanter, an vero vi verborum? Et ratio dubitandi est, quia corpus est aliquid subsistens; ergo debet importare in suo conceptu subsistentiam; cum autem corpus Christi aliam subsistentiam non habeat, quam personalitatem Verbi, sequitur, quod cum vi verborum veniat corpus, veniat etiam personalitas Verbi. Præterea ly *Corpus meum* significat corpus, prout in Verbo, & in persona Christi subsistens; Sed communiter docent, Divinitatem, & personalitatem Verbi venire concomitanter; quod videtur etiam significare Trident. loc. laud. Et ratio est, quia verba significant solum corpus, non personam Verbi: ergo solum corpus venit vi verborum. Quod autem corpus debeat habere suam subsistentiam partialem, non fit, quod in suo conceptu importet illam; Sicut nec anima importat in suo conceptu subsistentiam, quamvis non possit esse sine subsistentia; Quod ex eo patet, quia corpus Christi Domini dicitur natum ex Virgine, & anima Christi dicitur creata, quin tamen subsistentia illius corporis nata sit ex Virgine; aut subsistentia animæ Christi fuerit creata: ergo pariter vi verborum venit cor-

pus.

pus; non vero subsistentia, etiamsi carere non possit subsistentia; sic nec venit ubicatio, etiamsi carere non possit aliqua ubicatio. Ad id, quod additur, respondeo cum Suar., quod quamvis per subsistentiam Verbi, illud sit *Corpus meum*, hoc est, Christi, tamen subsistentia non venit in recto, sed de connotato; sicuti, si brachium meum deberet replicari, & brachium dicatur meum per hoc, quod sit unitum mihi, non per hoc debeo Ego totus replicari; nam *ly meum* idem significat, ac pertinens ad me; unde vi verborum satis est, quod in hostia ponatur corpus pertinens ad personalitatem Verbi; quin ponatur ipsa personalitas Verbi, nisi concomitantur.

Quod attinet ad personalitatem Patris, & Spiritus Sancti, quamvis non pertineant ad Christum constituendum, sicut pertinet Personalitas Verbi, & divinitas, quæ immediate ununtur Corpori, & Sanguini Christi; nihilominus, quia sunt in divinitate per Circumfessionem, ut loquuntur Theologi, & cum divinitate realiter identificantur; idcirco sicut Personalitas Verbi, & divinitas dicunt esse in Eucharistia, non vi verborum, sed per concomitantiam, quatenus immediate ununtur corpori, & sanguini Christi, ita Personalitas Patris, & Spiritus Sancti, quia identificantur cum divinitate, & ideo veluti mediate ununtur cum Christi corpore, & sanguine, idcirco verius docent Suar., & Vasq. apud eundem Dicastil., quod veniant in Eucharistia per concomitantiam magis mediate, quam veniat Verbi Personalitas.

ARTICULUS V.

De Effectibus Sacramenti Eucharistici.

- I. *Quadrifariam potest Christus Dominus in Eucharistia manducari.*
- II. *Primarius Eucharistia effectus est Gratia augmentum.*
- III. *Confertur etiam per Eucharistiam fervor charitatis, & quadam spiritualis dulcedo.*
- IV. *Necnon gratia propria Sacramentalis, seu auxilia ad culpas declinandas, & ad fomitem compescendum.*
- V. *Sicut etiam confert venialium remissionem, aliosque effectus.*
- VI. *Remissio poena peccatis debita ex opere operato competit Sacrificio Eucharistico, non Sacramento.*
- VII. *Triplici modo ardorem concupiscentia minuit Eucharistia.*
- VIII. *Potest hoc Sacramentum neutraliter suscipi; Et per talem susceptionem satisficit præcepto de Paschali Communionem.*
- IX. *Quoniam instanti suos effectus producat Eucharistia?*
- X. *Num conferat aliquando novam gratiam Eucharistia, dum in stomacho perseverat?*
- XI. *Num gratiam majorem, ac heterogeneam recipiat, qui communicat sub utraque specie panis, & vini, quam qui sub una tantum?*

I. **A**Dverte ex D. Th.; Quadrifariam posse Christum in Eucharistia manducari. Primo Realiter tantum, seu materialiter; ut si non baptizatus communicaret; hic enim cum sit incapax Sacramenti, recipit illud tantum materialiter, quin tamen ullum ejus fructum percipiat. Secundo, tantum Sacramentaliter, ut quando baptizatus scienter communicat in mor-